

“Ik vond het spannend om met mensen in discussie te gaan die een heel andere mening hebben dan ik. Maar ik heb geleerd dat alle meningen tellen en ik heb geleerd dat er ook prima te praten valt met mensen die er heel anders over denken dan ik.”

Deelnemer Firdaberaad

Het Schoolberaad

BUREAU
BURGER
BERAAD

bureauburgerberaad.nl | welkom@bureauburgerberaad.nl

Bureau Burgerberaad is het Nederlandse expertisecentrum voor burgerberaden en democratische versterking. Wij zijn een onafhankelijke non-profitorganisatie en een CBF erkend Goed Doel.

Échte democratie start op school

Het schoolberaad van Bureau Burgerberaad is een innovatieve aanpak voor het versterken van de democratische cultuur op school. Geïnspireerd op het succesvolle concept van het burgerberaad, brengen we gelote studenten en/of medewerkers samen om mee te denken én te beslissen over actuele schoolvraagstukken.

Waarom: Democratie op school

Het schoolberaad is een essentiële oefenplaats voor actief burgerschap die goed aansluit bij de definitieve conceptkerndoelen in het po en de onderbouw van het vo. Het schoolberaad draagt eigenlijk bij aan alle kerndoelen, maar vooral aan een democratische schoolcultuur (kerndoel 1), aan de democratische waarden van leerlingen (kerndoel 3), aan democratische betrokkenheid (kerndoel 5) en aan de leerdoelen die horen bij maatschappelijke vraagstukken (kerndoel 6).

Bij burgerschap gaat het om hoe leerlingen zich verhouden tot elkaar, de samenleving en de wereld. Daarbij moet je als leerling steeds weer keuzes maken tussen verschillende waarden, belangen en standpunten en die kunnen op gespannen voet staan met elkaar. Zeker als puber ben je nog aan het ontdekken welke waarden bij jou passen. Je bewust worden daarvan en het oefenen met het maken van afwegingen, voor jezelf en met elkaar, over een onderwerp dat de eigen schoolsamenleving aangaat, is ingebed in het ontwerp van het schoolberaad. In het schoolberaad geven we plek aan het ervaringsleren en operationalisering van de verschillende conceptkerndoelen.

Maar, het schoolberaad gaat verder dan burgerschapsonderwijs alleen en levert de volgende concrete voordelen op:

- **Democratisch zelfvertrouwen** Leerlingen ervaren dat hun bijdrage écht telt en dat hun stem gehoord wordt. Het democratisch zelfvertrouwen dat zij opbouwen is essentieel voor actief burgerschap in de toekomst.
- **Gedragen besluiten** Door samen te werken aan oplossingen, ontstaan aanbevelingen met nieuwe perspectieven, die breed gedragen worden door de schoolpopulatie.
- **Actief burgerschap en een democratische schoolcultuur** De school wordt een dynamische oefenplaats waar studenten leren omgaan met verschillende perspectieven, belangen en waarden.

Hoe: De reis

Een schoolberaad pakt een vraagstuk aan dat leeft onder leerlingen en de schoolleiding. De deelnemers aan het schoolberaad zijn een gelote dwarsdoorsnede van de school (dus leerlingen, maar soms ook docenten/medewerkers). Zij doorlopen een gestructureerd proces van vijf dagen, begeleid door ervaren gespreksbegeleiders of door Bureau Burgerberaad getrainde leraren.

- **Dag 1: Verbinden** – Met het vraagstuk en elkaar.
- **Dag 2: Begrijpen** – Analyse van het vraagstuk met experts, waarden en dilemma's.
- **Dag 3: Verbeelden** – Op creatieve wijze mogelijkheden en oplossingen verkennen.
- **Dag 4: Adviseren** – Adviezen vormgeven met opgedane inzichten.

- **Dag 5: Besluiten** – Afronden van aanbevelingen, stemmen en viering.

Wat: De inbreng van de school

- Een relevant en complex vraagstuk.
- Mandaat om de aanbevelingen op te volgen (mits haalbaar).
- Praktische organisatie (rooster, catering, ruimtes) en communicatie.
- Een projectleider vanuit de school.
- Eventueel: leraren voor gespreksbegeleiding

Onze pilots: succesvolle resultaten

In schooljaar 2024-2025 hebben we succesvolle pilots met Schoolberaden uitgevoerd bij drie vooruitstrevende mbo-scholen in Nederland:

- **Firda (Friesland/Noordoostpolder):**
Over het gebruik van mobiele apparaten op school
- **Herman Brood Academie (Utrecht):**
Over hoe de school een plek kan zijn waar je ook buiten je lessen wilt zijn
- **Cibap (Zwolle):**
Over de inrichting van het eerste schooljaar

De pilots tonen aan dat schoolberaden de studentenparticipatie en de democratische schoolcultuur een krachtige impuls geven en nieuwe oplossingen opleveren. De externe evaluatie van de Schoolberaden werd deels uitgevoerd door de [Hogeschool van Amsterdam](#) (HvA) en stichting [Nivoz](#). We hebben waardevolle inzichten opgedaan voor de ontwikkeling van een onderwijspakket, dat we in de toekomst ook op po en vo-scholen in willen gaan zetten.

Meer weten?

Wil jij op deze democratische trein stappen en zie je kansen voor een schoolberaad op jouw school? Of wil je meer weten? Kijk [op onze website](#) of neem contact op met:

Jettie Lensen

Projectleider Schoolberaden

jettie@bureauburgerberaad.nl